

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Historiae Ecclesiasticae Pars ...

Historiae Ecclesiasticae Pars Secvnda, Qva Continentvr Socratis Scolastici
Constantinopolitani lib. 7. Theodoriti Cyrensis episcopi lib. 5

Christopherson, John

[Köln], 1569

De Artemio duce & Publia diaconissa, & diuina eius in loquendo libertate,
& Iudaeis templum aedificare conantibus, & inflictis illis diunitus plagis.
Cap. XVII.

urn:nbn:de:hbz:466:1-12704

THEODOR. HISTOR.

De Artemio duce & Publia diaconissa, & diuina eius in loquendo libertate, & Iudæis templum ædificare conantibus, & inflictis illis diuinitus plagis. CAP. XVII.

Idem porro tyrannus Artemium militum in Aegypto merentium ducem, propterea quòd cum illum magistratum Constantii temporibus nactus, plurima simulachra còfrugerat, non solum exiit bonis, verum etiam obtruncavit. Hæc sunt mansuetissimi illius & iræ temperantissimi (ab impiis enim his nominibus appellatur) egregia facinora. Hoc loco præterea historiam de fœmina quadam præstantissima planè memorabilem narrabo. Nam fœminæ etiam diuino pietatis amore ac studio armatæ, huius tyranni rabiem prorsus contempserunt. Publia fœmina illis temporibus nobilissima, & propter virtutis suæ præstantiam plurimorum celebrata sermonibus, matrimonii iugo aliquamdiu copulata, fructum deo, dignum sanè admiratione obtulit. Nam Ioannes, qui longè tempore presbyteris Antiochiæ præfuit, & sæpe ad primatum apostolicum suffragiis delectus, semper illum honoris gradum recusauit, ex eius ventre, tanquam ex admitabili solo editus est. Hæc mulier chorum virginum perpetuam castimoniam professarum secum habens, deum omnium opificem ac seruatorem hymnis assiduè celebrare solet. Ac cum imperator illac prætergrederetur, virgines inter se multo clariore voce canunt, ratæ illum còsceleratum tyrannū còtemnendum esse, & omnium irrisione ludendum. Canebant autem illos potissimum psalmos, quibus debilitas simulachrorum scitè deridetur, & cum Dauide dicebant: Simulachra gentium, argentum & aurum opera manuum hominum. Ac postq̄ versus, qui illa sensus omnis expertia esse pronūciant, recitauerāt, istū adiungebāt: Similes illis fiant, qui faciunt ea, & omnes qui còfidunt in eis. His Iulianus cū maxima animi ægritudine auditis, iussit vt eo prætergrederente conticesserēt. At Publia eius leges paruo estimās, maiore cum alacritate chorum virginum in vnum coegit, & illo prætereunte denuo cātare mandauit: Exurgat deus, & dissipentur inimici eius.

Itaque

Psal. 113.

Psal. 7.

Itaque tyrannus grauius commotus, iubet magistrum chori ad se adduci: quam cum animum propter ætatem ingrauescentem cum primis venerandam cerneret, tamen neque canicie corporis ad misericordiam illius capiendam, neque animi virtute ad honorem ei tribuendum inducitur, sed satelliti cuidam dat mandatum, ut utramque malam verberet, & genas cruentet manibus. Illa hanc contumeliam pro summo honore ducens, domum reuertitur, & tyrannum, ut solebat, spiritualibus cantilenis perstringit: non aliter quam ipse cantilenarum scriptor, & magister Dauid, qui malignum spiritum, quo Saul agitabatur, compressit. Etenim iste tyrannus, ubi sceleratos demones sibi familiares reddiderat, Corybantum more furere, & contra verum dei cultum rabiem exercere non destitit. Nam ea ratione adductus, Iudæos contra verè Christianos armauit. Ac primum eos in vnum coactos interrogat, quid sit causa, cur cum lex hostias immolare præcipiat, illi non immolent. Atque ut primum responderant, vnum locum ad cultum præscriptum esse, illico ipse dei hostis Iulianus, iubet templum dirutum de integro extrui: qui dum existimabat (quæ eius fuit inscitia) prædictionem domini se posse eludere, eius veritatem magis confirmauit. Quæ verba cum Iudæi cupidè audiuisent, omnibus suis tribulibus per totum orbem terrarum dispersis mandata eius significarunt. Qui eò undique confluentes, tum pecuniam, tum propensum studium ad templi ædificationem conferunt. Ad quod quidem opus tyrannus ipse, qui mandatum dederat, quàm plurima suppeditat, non magnificentiæ suæ declarandæ, sed oppugnandæ veritatis cupiditate inflammatus. Mittit etiam vnâ cum illis præfectum operis, idoneum sane impiorum mandatorum administrum. Ferunt autem Iudæos ligones ex materia argentea, palas etiam & sportas confecisse, Ac cum fodere inciperent, & aggerè exportare, tametsi multa milia hominum in hoc opere faciendo interdum laborem suum collocabant, tamen noctu aggerè sua sponte in fossam denuo translatum fuisse. Diruisse præterea veteris edificiæ reliquias, dum in spem veniunt omnia de integro construendi. Verùm postquam infinitos gypsi & calcis modios in vnum congesserant, ex improviso ventos vehementes cœpisse spirare, turbines ingruere,

THEODOR. HISTOR.

tempestates ac procellæ oriri, qui totam illam materi-
am penitus dissipauerunt. Ac cum pergerent porro insa-
nire, nec diuinæ benignitatis indulgentia sapere vellent,
primum terræ motum maximum factum esse, & eos qui di-
uinis Christi mysteriis minimè initiati erant, supra mo-
dum obstupescisse. Sed vbi metum deposuerant, ex de-
fossis fundamentis erupisse ignem, combussisse fosso-
rum quàm plurimos, alios in fugam vertisse. Noctu i-
tem permultis in porticu quodam vicino dormientibus,
subito ædificium cum tecto disiectum esse, oppressisseque
omnes, qui ibi se quieti dederant. Eadem quoque nocte,
& postridie rursus, fulgentem crucis salutaris formam in
cælo visam esse, ipsaque Iudæorum vestimenta crucis figu-
ris, non fulgentibus illis quidem, sed ex nigro colore
confectis signata. Quas res, illos dei aduersarios conspicu-
tos, & plagas cælitus inflictas admodum veritos, aufugisse
inde, & rectà domum se recepisse, plane confessos esse eum
verè deum, quem maiores sui cruci affixissent. Quæ tam-
etsi ad aures Iuliani permanabant (in omnium namque ore
versabantur) tamen illius cor non aliter atque Pharaonis
olim, prorsus occaluit.

*De expeditione eius contra Persas, & oris in lo-
quendo libertate nobilis ciuis Beræensis, & pæ-
dagogi prædictione. CAP. XVIII.*

POSTEA verò quàm Persæ de morte Constantii facti cer-
tiores, animos collegerant, & bello ante denunciato,
in fines Romanorum inuadebant, visum est Iuliano,
quanquam propugnatore Deo carebat, exercitum cogere.
Sed ante quàm arma sumeret, misit nuncios ad Delphos, ad
Delum ac Dodonem, ad alia deniq; oraculorum loca scif-
citatum vates, vtrum bellum ei gerendum sit. Illi autem
bellum suscipere iubent, pollicenturq; victoriam. Vnum ve-
rò ex oraculis, quo eorum mendacia perspicuè coarguan-
tur, hoc loco citabo: quod ita se habet.

Ibimus in Tharem Superi, victoria certa est.

Mars ego ductor ero, diuum inuictissimus armis.

Quemadmodum hi, qui Apollinem deum disertum, &
Musa-